

Representantforslag 115 S

(2011–2012)

fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Solveig Horne, Vigdis Giltun og Laila Marie Reiertsen

Dokument 8:115 S (2011–2012)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Solveig Horne, Vigdis Giltun og Laila Marie Reiertsen om å stanse utbetaling av velferds- og trygdeytelser ved barnebortføring

Til Stortinget

Bakgrunn

Regjeringen har helt siden 2005 sagt at den vil endre regelverket, slik at bidrag og trygd ikke skal overføres til barnebortførere. I mars 2009 varslet Barne- og likestillingsdepartementet at det var nedsett en arbeidsgruppe bestående av fagfolk fra henholdsvis Justisdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Utenriksdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet. Det ble videre varslet at gruppen skulle legge frem konkrete lovendringsforslag allerede i april 2009, slik at barnebortføreren ikke kunne nyte godt av de norske velferdsordningene. Lovendringsforslagene skulle etter planen ut på høring i en periode på tre måneder, før lovendringen kunne vedtas i Stortinget høsten 2009.

Et paradoks knyttet til barnebortføring er at bortføreren har krav på barnebidrag til barnet fra den gjenværende forelder. Dette gjelder også i de tilfeller hvor den andre forelder er tilkjent daglig omsorg og således er den som skulle være bidragsberettiget. Nav krever inn disse pengene for bortførerne og henviser til at pengene er barnas eiendom og skal disponeres til barnas fordel. Det legges således vekt på hvem som har faktisk omsorg og ikke hvem som er tilkjent daglig omsorg, dette til tross for inngått avtale om omsorgsfordeling, eventuelt dom som sier at det er den andre forelder som skal motta bidrag. Denne ordningen fremstår som uholdbar, og det er

viktig å få stoppet pengestrømmen til den bortførende forelder.

Å bortføre barn fra Norge til utlandet kan være god butikk, der kidnapperen kan leve godt på barne-trygd og barnebidrag fra Norge. I de aller fleste av de nå 37 pågående bortføringssakene er barn kidnappet til lavkostland der overføringene fra Norge, i form av barnetrygd eller barnebidrag, langt overgår en gjennomsnittlig månedslønn.

TV2 har ved flere anledninger de siste årene omtalt flere saker med barnebortføring, og nye saker ble omtalt den 13. og 14. april 2012. Advokat Morten Furuholmen uttalte til TV2 lørdag 14. april 2012:

«Jeg kjenner ingen andre eksempler der staten aktivt går inn og finansierer en kriminell virksomhet. Dette rammer de personene som er fratatt sine barn.»

Forslagsstillernes syn

Forslagsstillerne viser til Stortingets behandling av Prop. 46 L (2011–2012), jf. Innst. 176 L (2011–2012) om endringer i straffeloven mv. (internasjonal barnebortføring mv.) hvor Stortinget vedtok endringer i straffeloven som innebærer et utvidet straffeansvar for internasjonal barnebortføring. Utvidelsen medfører at det på visse vilkår blir ulovlig å bortføre barnet til utlandet også for den barnet bor fast hos. Påtalsreglene blir også endret slik at påtale kan reises dersom allmenne hensyn tilsier det.

Forslagsstillerne er også kjent med Stortingets behandling av Dokument 8:111 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Trine Skei Grande, Anders B. Werp og Kjell Ingolf Ropstad om endring av norske myndigheters håndtering av saker om barnebortføring, jf. Innst. 326 S (2010–2011).

Forslagsstillerne mener det er viktig å få en snarlig endring av regelverket slik at bortføreren ikke kan

fortsette å disponere økonomiske midler fra forelderen som er igjen i Norge, på vegne av barnet. Får man stoppet pengestrømmen, vil det å bortføre barn bli mindre lukrativt for bortføreren. Forslagsstillerne ser for seg en mulighet hvor bidragene barnet har krav på, blir tatt hånd om av overformynderiet eller annen myndighet som kan sørge for at pengene utelukkende tilfaller barnet og således ikke kan disponeres av bortføreren.

Som en videreføring av ovennevnte mener forslagsstillerne det er av betydning at norske myndigheter får anledning til å beslaglegge bortføreren eventuelle formue som befinner seg i Norge. Dette vil føre til ytterligere innstramning av bortføreren økonomi, noe som kan bidra til å gjøre det mindre attraktivt å bortføre barna.

Forslagsstillerne vil også påpeke at Nav tilsynelatende driver ulik praksis når det gjelder inndrivelse av barnebidrag avhengig av om den gjenværende forelderen er kvinne eller mann. Der bortføreren er mann, blir ikke den gjenværende kvinne krevd for bidrag. I tilfeller der kvinnen bortfører, må den gjenværende mann betale. Navs praksis på dette området blir spesielt ille med tanke på at 80 pst. av barna som er bortført, er bortført av mor. Praksisen inneholder således klare elementer av diskriminering mellom menn og kvinner.

Forslagsstillerne konstaterer at selv etter sju år har ikke regjeringen klart å stoppe barnebidrag og trygd til dem som bortfører barn til utlandet.

Forslagsstillerne vil påpeke at dette er en alvorlig utvikling som får store traumatiske konsekvenser for barna dette gjelder og ikke minst de foreldrene som får sitt barn bortført.

Forslagsstillerne mener det er uakseptabelt at foreldre som opplever at barna deres blir bortført til utlandet, blir pålagt av staten å betale barnebidrag direkte inn på konto til barnebortføreren, og vil vise til Haagkonvensjonen, som er et internasjonalt avtaleverk om barnebortføring, hvor det blant annet står:

«Fullbyrding kan bare skje når avgjørelsen ikke er åpenbart støtende mot norsk rettsorden.»

Dette er, etter forslagsstillerne oppfatning, innenfor dagens hjemmel og regelverk nok til å nekte effektivering av vedtak som da er begrunnet i en straffbar handling, nemlig barnebortføring.

Forslagsstillerne mener det å fjerne den økonomiske støtten til foreldre som kidnapper egne barn, trolig er det mest effektive som kan settes i gang for å stoppe bortføringene, noe som også vil virke allmennpreventivt og hindre flere slike lovbrudd.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen, innen oktober 2012, fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at velferdsytelser som barnetrygd, kontantstøtte, bidragsforskudd, barnebidrag samt andre relevante velferdsytelser stanses ved barnebortføring.
2. Stortinget ber regjeringen opprette et råd for å samordne innsats mellom relevante myndigheter for bistand til norske foreldre som har fått barn bortført.

8. mai 2012